

program

Oda Solum Sønstebø, Hilde Maråk

veileder Fredrik Lund

Vår 2020

Oppgavedefinisjon / 4

Hva er Artist in Residence? / 6

Begrunnelse for programvalg

Geiranger / 8

Møre og Romsdal / 9

Kunstresidenser i Norge / 10

Samarbeid med andre AiR i Norge / 12

Artist in residence Geiranger

Finansiering og drift / 16

Boforhold / 18

Atelieret / 20

Sammenkobling med lokalsamfunnet / 22

Sammendrag spørreundersøkelse / 26

Romprogram / 36

Fullstendig spørreundersøkelse / 38

Kilder / 67

Oppgavedefinisjon

Oppgaven vår tar utgangspunkt i et allerede planlagt prosjekt og programmet har blitt et resultat av dette. Det er planlagt et artist in residence-program med boliger og tilhørende arbeidsarealer for gjestekunstnere i Møllsbygda i Geiranger. Her kan kunstnere fra hele verden søke seg inn. Vi har utviklet både størrelsen og innholdet i programmet videre, men har hatt det eksisterende prosjektet som utgangspunkt.

Våre undersøkelser og resonnement har resultert i et program for 8 gjestekunstnerne. De kan søke seg inn og bo på anlegget i 1-3 måneder. Her bruker de tiden på å arbeide med kunst som på slutten av eller underveis i oppholdet kan presenteres for lokalbefolkningen. Dette kan enten gjøres ved å ha åpent atelier eller ved å arrangere en utstilling eller framvisning på Fjordsenteret i Geiranger. Hver av dem får en privat soveenhet og et atelier hvor de arbeider, men deler alle andre funksjoner.

I tillegg vil vi legge til rette for at anlegget kan gjøres om til et landskapshotell ved behov. Det å kunne leie ut boligene gjør programmet mer robust med tanke på at det blir mindre avhengig av offentlige midler, og kan finansiere deler av driften selv.

Dale Kunstnarsenter, Haga og Grov, Knut Hjeltnes. Kunstner: Paola Angelini (Eriksen, 2014)

Hva er Artist in Residence og hvorfor er det en god idé?

Alle gjestekunstnerordninger er forskjellige, men et fellestrekk er at de tilbyr kunstnere bolig og arbeidsplass i en avgrenset periode. Kunstnerne som blir tilbudt et opphold har søkt og blitt vurdert til å være passende for programmet.

Artist in Residence-programmer gjør det mulig for kunstnere, akademikere, kuratorer og andre med kreative yrker å jobbe og oppholde seg et annet sted enn i sitt vante miljø (Resartis, 2020). Slike opphold gir mulighet for konsentrasjon, refleksjon og produksjon, og er en mulighet for å utforske sitt eget arbeid i en ny kontekst. Det er også en mulighet for å møte nye mennesker og å prøve å bo på et helt annet og kanskje annerledes sted.

Flere kunstnere vi har snakket med mener at å komme seg bort fra hverdagen kan gi økt konsentrasjon og motivasjon. De opplever at de på slike opphold får produsert mer kunst enn hjemme og får jobbet mer effektivt.

Lengden på residency-opphold varierer mye, og behovene vil variere etter kunstnerens prosjekt og livssituasjon, og ikke minst hva kunstneren ønsker å få ut av oppholdet. For mange er det viktig å få nok tid til fordypning slik at de kommer videre i sitt kunstneriske arbeid. Det er nødvendig for å finne ro, men også å ha tid til å sosialisere seg og knytte nye bekjenskaper.

Det er status å oppholde seg ved renommerte residenser hvor man godkjennes av en kvalifisert komité. Rekrutteringen kan skje på ulike måter, men det vanligste er gjennom en søknadsprosess med åpne utlysninger eller invitasjoner. Hvilke kunstnere som får komme blir bestemt av en fagjury. Et residency-opphold kan være starten på et langvarig samarbeid og kunstnerne kan komme tilbake for å fullføre prosjektet, starte et nytt prosjekt eller delta på en workshop, i et panel eller bidra på en utstilling.

Økende popularitet

Både Norge og Europa har en langsiktig offentlig satsning på kunst og kultur. Med flere utdannings-institusjoner og flere kunstscener har dette lagt grunnen for flere residensordninger. Vi er rikere, har mer fritid og etterspør flere kunst- og kulturopplevelser. Interessen for kunst er økende og dette smitter over til andre som ønsker å omskolere seg og satse på kunst.

Begrunnelse for programvalg

For det første er et nytt AiR-program i Geiranger en enorm verdi for den enkelte kunstner som får muligheten til å besøke stedet, men vi mener også at det vil få positive følger for både turismen i Geiranger, lokalbefolkningen og fylket.

Geiranger

Med mye aktivitet i sommerhalvåret og svært lite i vinterhalvåret opplever Geiranger store sesongbaserte variasjoner når det kommer til tilbud for både lokalbefolkningen og turister. Masseturismen på sommeren består hovedsakelig av besøkende som bruker kort tid på stedet og legger igjen lite verdier lokalt. De oppholder seg ikke lenge nok på stedet til å kunne legge igjen hverken store økonomiske verdier eller dele kulturelle impulser og perspektiver med lokalbefolkningen. Vi mener at det ligger en verdi i å tiltrekke seg en gruppe besøkende som ønsker å ta med seg mer enn det perfekte fotografiet hjem fra Geiranger. Man må søke de som ønsker å lære om Geiranger og ta del i lokalsamfunnet, og en slik gruppe besøkende mener vi et artist in residence-program kan tilby.

Destinasjonen Geiranger er i dag hovedsakelig knyttet til den spektakulære naturen, og har få kulturelle attraksjoner. Mer aktivitet knyttet til kunst og kultur vil kunne gi Geiranger en ny dimensjon som turistdestinasjonen ikke har hatt før, og vil kunne gjøre Geirangerfjorden til et mer attraktivt reisemål også utenfor den nåværende turistsesongen. Vi mener et Artist in Residence-prosjekt kombinert med et landskapshotell på sommeren kan være en mer bærekraftig form for turisme der de besøkende i større grad involveres i stedet de er på. På vinterstid vil noen ekstra innbyggere i en bygd med bare 230 fastboende ha en stor innvirkning på lokalmiljøet, og vil kunne bidra til mer aktivitet og trivsel i Geiranger året rundt.

Møre og Romsdal

I spørreundersøkelsen vi sendte ut til kunstnere i Møre og Romsdal ba vi mottakerne si noe om kunstmiljøet i fylket. Ut fra denne undersøkelsen, i tillegg til samtaler med andre kunstnere fra regionen, får vi inntrykk av et fylke med et svært begrenset tilbud både for arbeidende kunstnere og for publikum og kunstinteresserte.

I følge Ine Harrang, styreleder i Møre og Romsdal Kunstsenter, sliter fylket med ny rekruttering innen kunstmiljøet. Unge kunstnere som kommer fra Møre og Romsdal ser på det som lite gunstig karrieremessig å flytte hjem, fordi det er svært vanskelig å få tilstrekkelig med arbeidsoppdrag. De ender derfor opp med å måtte ta arbeid utenfor eget fagfelt, og får med dette mindre tid til å jobbe med kunst. Dette hindrer naturligvis den enkelte kunstners utvikling. Artist in Residence-programmer kan ha stor verdi personlig for kunstnerne som får reise på slike opphold, men det at slike programmer eksisterer er ikke bare viktig for den enkelte kunstner. Harrang mener et residencyprogram vil være styrkende for kunstmiljøet i fylket hovedsakelig fordi kunstnerne kan møte interessante kolleger fra alle deler av verden, og at det vil styrke regionens renommé og synlighet. Hun sier også at et slikt program kan være med på å endre folks holdninger til samtidskunst som i dag for mange oppfattes som fremmed og utilgjengelig.

Alt dette kan bidra til å skape et rikere miljø for kunstnere som arbeider i Møre og Romsdal. Det er også av verdi for kunstmiljøet i hele Norge og også i verden, siden AiR-opphold gjøres ofte på tvers av landegrenser. Noen kunstnere vil kanskje oppleve oppholdet og møtet med lokalsamfunnet som så verdifullt at de ønsker å komme tilbake senere.

Kunstresidenser i Norge

Vi har i våre undersøkelser funnet 43 kunstresidenser av varierende størrelse og aktivitet i Norge (inkludert Svalbard) (Transartists, 2020). Møre og Romsdal kommer dårlig ut om man skal stole på statistikken, mens Østlandet og Nord-Norge kommer bedre ut av det. Et AiR i Geiranger vil være med på å fylle et behov i regionen og svare på den økende forespørselen man opplever i Norge og i verden.

Troms og Finnmark

Bar Internasjonal Kirkenes
Lyset i Varanger
Gjesteatelier Tromsø
Arctic Culture Lab
Dansearena Nord
Sami Artist Centre

Nordland

Litløy Fyr
Kunstkvarteret Lofoten
Kunstnerhuset Svolvær
Fordypningsrommet Fleinvær
Tenk Træna

Trøndelag

Lademoen Kunstnerverksted
Snedkeriet
DansiT

Møre og Romsdal

Surnadal billag
AiR Samvirke Smøla
AiR Geiranger

Innlandet

Atelier Austmarka
Eina Danz

Vestland

AiR Bergen at USF Verftet
Aldea
Kunstnarhuset Messen
Ryvarden fyr
Flaggfabrikken
Hordaland Art Centre

Viken

Drammen kommune
Glasslåven
Hval Kulturstasjon
Leveld Kunstnartun

Vestfold og Telemark

Jomfruland Kragerø
Galleri Ask
Citadelleøya Stavern, NBK
Gamle Ormelet

Oslo

PRAKSIS
Edvard Munchs Atelier Ekely
Rådhusatelierene
OCA - Office for Contemporary Art

Rogaland

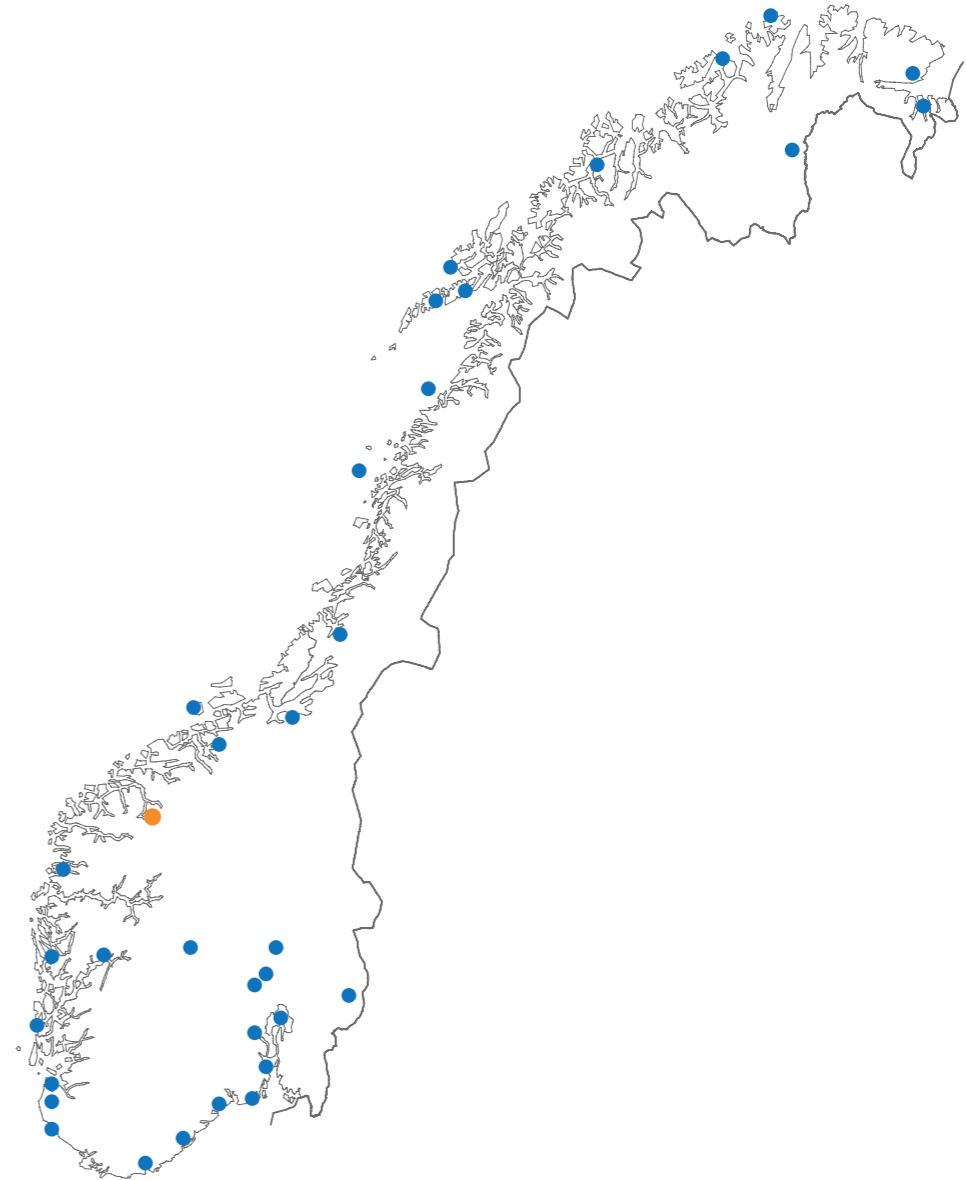
AiR Sandnes
Obrestad fyr
Stavanger AiR
Tou Scene

Agder

Station Nordica Nelaug

Svalbard

Longyearbyen AiR
Ny Ålesund AiR

Samarbeid med andre AiR-programmer i Norge

I dag eksisterer det ikke et nasjonalt program for Artist in Residence i Norge. Vi ser for oss at AiR-prosjektet i Geiranger kan samarbeide med andre, lignende prosjekter med spektakulær natur og arkitektur i Norge, for eksempel prosjektene på Trøna og Fleinvær, for å opprette et nasjonalt program som kan stille til rådighet investeringsmidler og faste driftsmidler til slike lokale programmer. Disse stedene kan i fellesskap markedsføre Norge som et spennende mål for internasjonale kunstnere og på den måten gi Norge gevinster i form av profilering av norsk natur, arkitektur, kunst og kultur. Dette kan også være positivt for distriktene som i dag ikke mottar like mye av kulturmidlene som de kanskje burde. Møre og Romsdal, og spesielt Indre Sunnmøre der Geiranger ligger får i dag svært lite kulturmidler, og et profilert AiR-prosjekt vil kunne bidra til å trekke flere ressurser til området.

Fordypningsrommet Fleinvær, Tyin Tegnastue Arkitekter, Rintala Eggertson Arkitekter. Foto: Pasi Alto (Arkitektur N, 2017)

Denne oversikten viser de mest etablerte AiR-programmene vi kunne finne i Norge. Siden det ikke finnes en samlet organisasjon for disse er det også utfordrende å få oversikt over hvilke muligheter man har som kunstner, og hva de enkelte programmene tilbyr. Tabellen er et forsøk på å kartlegge hvordan det er vanlig å organisere AiR-programmer i Norge med tanke på bolig, antall kunstnere, størrelse på arbeidsrom og lengde på opphold.

Vi ser at det er en god balanse mellom urbane og rurale anlegg, men at arbeidsforholdene varierer veldig mellom å være romslige og private til å være små og måtte deles med andre kunstnere. Mange steder bor du og jobber i samme leilighet. At det mange steder ikke er optimale arbeidsforhold kan komme av at svært mange av initiativene har begrenset økonomi. Ut fra våre undersøkelser, samt Atelierundersøkelsen gjort av Telemarksforskning synes de fleste kunstnere det er viktig å ha sitt eget arbeidsrom hvor de kan arbeide konsentrert (Haugsevje, Kleppe, Heian, 2014). Vi ser på det som positivt at de ulike oppholdene varierer i lengde og karakter, og håper at vårt prosjekt kan bli et positivt tilskudd til tilbudet som finnes i Norge.

Navn	Privat	Boenheter	Kunstnere	Studio (antall + kvm)	Spesialisering	Urbant/Ruralt	Lengde
Atelier Austmarka	soverom	5	5	1 atelier, 77 kvm	-	Ruralt	3-12 mnd
Bergen at USF Verftet	egen leilighet, atelier	2	2	2 atelierer, 67 + 47 kvm	-	Urbant	3 mnd
Glasslåven Arts Centre	soverom, atelier	1	1	1 på 100 m2, flere på 176 kvm	-	Ruralt	2 uker - 2 mnd
Hordaland Art	alt	1	1	ikke atelier	forfattere	Urbant	1-2 mnd
Kristiansand kommune	alt	1	1	atelier i leilighet (70 kvm)	-	Urbant	opp til 3 mnd
Kunstnerhuset i Svolvær	soverom	9	12	3 stk, må deles	-	Ruralt	dager/uker/mnd
Lademoen kunstnerverksted	alt	4	4	kan låne ulike typer atelier	-	Urbant	2 uker - 3 mnd
Leveld Kunstnartun	soverom, bad (stue/kjøkken)	2	3-6	3 atelierer, 20 + 25 + 50 kvm	-	Ruralt	1 mnd
Nordic Artists' centre Dale	alt utenom verksted	5	5	5 atelierer, 50 kvm	-	Ruralt	2-4 mnd
OCA Norway	alt	3	3	3 atelierer	-	Urbant	opp til 3 mnd
Praksis	soverom, atelier	1	1	1 atelier per leietaker	-	Urbant	3-6 uker
Residency Eina Danz	ingenting	4	4-8	1 atelier, 260 kvm	dansere	Ruralt	1-2 uker
Såmi Artist Center	alt	1	1	bor og jobber i samme enh	-	Ruralt	1-3 mnd
Tou Scene	soverom m atelier	1	12	12 atelierer, 25 kvm	-	Urbant	opp til 2 uker
Gamle Ormelet, Tjøme	soverom, inngang, studio	4	4	flere atelierer	-	Ruralt	3 mnd
Tenk Træna	soverom	1	1-3	1 atelier/stue	-	Ruralt	1-3 mnd

Finansiering og drift

På gården hvor tomta ligger bor Jakob og Julia. De er et par i 30-årene som er svært engasjerte medlemmer av lokalsamfunnet, og som er interesserte i å skape aktivitet i Geiranger året rundt. De er interesserte i kunst og kultur, og savner et slikt tilbud i bygda. De har begge et ønske om å kunne fungere som verter for AiR-programmet.

Norsk Fjordsenter i Geiranger er også involvert i prosjektet, og de ønsker å arrangere utstillinger og presentasjoner av kunsten som blir produsert gjennom AiR-programmet slik at lokalbefolkningen og turistene også kan få glede av den. På fjordsenteret har de utstillingslokaler og en kinosal med lydanlegg som egner til godt til dette formålet.

AiR-programmer finansieres på ulike måter. Noen steder må kunstnerne finansiere sine egne opphold, ofte ved å selv søke om støtte fra egne organisasjoner og nettverk. Andre steder er hele programmet finansiert fra før, så kunstnerne kan komme dit uavhengig av støtte utenfra. Vi ønsker denne siste varianten for vårt AiR-program. Ved at oppholdet allerede er finansiert vil tilbudet åpne seg for mange flere kunstnere. Det er et ønske om å trekke både nyutdannede og veletablerte kunstnere til prosjektet, og fordi det ikke vil bli en stor økonomisk belastning for dem vil man i større grad kunne kuratere hvem som kommer for å bo og jobbe der.

Ideelt sett både bygges og driftes anlegget ved hjelp av midler fra Kulturdepartementet. Om denne støtten ikke er mulig å få, er det viktig at man i prosjektet legger til rette for andre driftsmodeller. Det kan gjøre prosjektet mer robust dersom man senere mister noen av den offentlige finansieringen. Daglig leder for Verdsarvstiftinga i Geiranger, Katrin Blomvik, nevnte at et alternativ er å drifte anlegget som et landskapshotell i sommermånedene, og gjennom dette finansiere noe av driften for AiR-programmet på vinteren. Vi har lagt dette som et premiss for vår oppgave, og ser for oss at dersom støtten ikke strekker til, eller en gang tar slutt vil det kunne driftes som hotell i den travleste turistsesongen. Resten av året vil AiR-programmet være styrende.

Boforhold

I våre undersøkelser forsøkte vi å finne ut hvordan de som reiser på AiR ønsker å leve under et slikt opphold, for å prøve å få en forståelse for hvordan hverdagen i et slikt anlegg kan fungere.

På spørsmål om de helst ville bo separert fra arbeidsplassen svarte de fleste ikke så overraskende at de likte best å bo separat, men i gåavstand til atelieret. Kunstnere gjør en jobb som alle andre yrkesgrupper og mange ønsker å separere arbeid og fritid både fysisk og mentalt. Dette har vi tatt hensyn til i utformingen av prosjektet vårt.

Det er vanlig å dele fellesfunksjoner på AiR-opphold, noe de fleste virker fornøyde med fordi det kan stimulere til sosial kontakt og nye relasjoner. Dette er for mange en svært viktig del av det å reise på AiR-opphold. I spørreundersøkelsen vår svarte alle bortsett fra en at det går greit å dele funksjoner så lenge man har et helt privat rom hvor man kan trekke seg tilbake.

Det er stor variasjon i hvordan kunstnerne ønsker å leve. Mange oppgir at de søker nærhet til naturen for ro og inspirasjon. Noen ønsker seg enkel standard som skiller seg fra hvordan de har det resten av året. Andre ønsker å bo like komfortabelt som hjemme.

Betydning for vårt prosjekt

Det er tydelig for oss at vi ikke kan lage et prosjekt som passer for alle kunstnere. Vi ser også at når man bygger et slikt prosjekt på et sted som Geiranger handler det ikke bare om optimale arbeids- og boforhold. Det handler om gi de besøkende en helt spesiell opplevelse som er sterkt knyttet opp mot stedet de er på. De som velger å søke seg akkurat til Geiranger for et AiR-opphold er mest sannsynlig ute etter å oppleve en kontakt med naturen, omgivelsene (og seg selv) og leve et liv som gir et avbrekk fra hverdagen. Dette betyr kanskje at de både tåler og ønsker å leve med en enklere standard enn hjemme.

I hensyn til natur og landskap i et så spesielt område som Geiranger kan man heller ikke alltid ta seg råd til store fotavtrykk og naturinngrep. Dette er også en faktor som gjør at vi mener det er viktig at prosjektet holdes nøkternt og varsomt i sin framtoning. Vi har derfor valgt å legge til rette for at gjestekunstnerne skal dele så mange bofunksjoner som mulig, og å samle de funksjonene som er avhengige av mer infrastruktur på ett sted. Kunstnerene får som ønsket private boenheter, men disse er enkle og inneholder kun en seng, peis, oppbevaringsplass og en skrivepult. Stue, kjøkken, garderober, toalett og en sauna er delt.

Atelieret

Sosialt

I følge Atelierundersøkelsen fra 2014 er det et overveiende flertall (73%) av kunstnere som mener at det er viktig at atelierets organisering gir mulighet for sosial kontakt med andre kunstnere (Haugsevje, 2014). Denne kontakten kan være viktig på ulike måter. Man kan få faglig inspirasjon fra kunstnere som står faglig nær en selv, eller motsatt, som har helt andre faglige tilnærminger enn en selv. For noen handler det mer om det rent sosiale og som avkobling. Det å danne nye bekjenskaper og å utvide kontaktnettet er viktig for mange kunstnere. Det er i følge undersøkelsen mindre viktig for kunstnerne at miljøet er stabilt med liten utskiftning, og at miljøet består av kollegaer som kunstneren har en privat relasjon til.

Når det er sagt er det også svært viktig for de fleste kunstnere (7 av 10) at man i jobbsammenheng har en organisering som gjør at man selv kan velge når man ønsker å ha kontakt, og når man vil være for seg selv (Haugsevje, 2014). 98% av kunstnerne i atelierundersøkelsen ønsker et eget atelier (Haugsevje, 2014). Dette er noe vi også finner i våre egne undersøkelser, hvor alle vi har snakket med ønsker et helt privat arbeidsrom. Det er viktig for kunstnerne, som for mange andre yrkesgrupper, å kunne arbeide i fred og ro uten forstyrrelser. De fleste synes det fungerer bra å dele funksjoner som teknisk utstyr, verksted og våtrom med andre.

Utstyr

Hva slags utstyr og arbeidsforhold kunstnerne ønsker seg er variert, ut fra personlige preferanser og kunstform. Det vil også kunne endre seg etter prosjektet kunstneren arbeider med. Felles for de fleste kunstnerne vi har snakket med er at de ønsker seg godt, naturlig lys, god plass og muligheten til å jobbe uforstyrret. Man vil i et optimalt arbeidsbygg for kunstnere trenge verksteder for tre, metall og grafikk, våtrom med spesialavløp til maling og leire, overflater som tåler røff bruk, lagringsplass, strøm til bruk av verktøy, keramikkovn og tilgang til internett.

Størrelse

I våre undersøkelser oppgir de fleste at de ønsker seg atelierer på 15-40 kvadratmeter, og at det er viktig at arbeidsrommene har god takhøyde og gjerne mye veggplass. Men kunst produseres på mange forskjellige måter. Noen prosjekter vil trenge enda mer plass enn dette, mens andre kan skapes på en bærbar PC nesten hvor som helst.

Betydning for vårt prosjekt

Vi har tatt den innhentede informasjonen på alvor fordi vi tror det er viktig å høre på kunstnerne om vi vil skape et attraktivt tilbud med mange søkere, som igjen gir større mulighet til å velge de kunstnerne og kunstprosjektene som kan gi noe positivt til bygda. Vi har brukt svarene i spørreundersøkelsen og atelierundersøkelsen til å utvikle 8 atelierer spesialisert for ulik bruk og behov som kunstnerne har uttrykt et ønske om. Vi har også prosjektert et større verkstedbygg med delte funksjoner og mulighet for sosiale møter og samarbeid som også var et sterkt ønske hos kunstnerne. Vi har brukt deres svar for å bestemme hvilke funksjoner og utforming anlegget skal ha, og har prøvd så godt vi kan å møte kravene deres.

Sammenkobling med lokalsamfunnet

Det er flere verktøy man kan ta i bruk for å koble et AiR-program sammen med lokalsamfunnet. Mange av disse verktøyene handler ikke om arkitektur, men om hvordan programmet organiseres og forvaltes. Vi ser på det som vår oppgave å legge til rette for de møtene mellom publikum og kunstnere som vil skje på Møllsæter.

Hvor i prosjektet vårt skjer disse møtene? Vi vil lage store arbeidsrom som kan forvandles til utstillingsrom, eller som legger til rette for besøk inn i arbeidsprosessen og til å holde kurs og workshops. Låven på Møllsæter har allerede en variert bruk og vi ser for oss at den kan fortsette slik, med mulighet for bruk til eventer, selskaper og galleri/utstillingsrom på sommeren.

For ei lita bygd som Geiranger er det av stor verdi å kunne invitere kreative personer som har lyst til å prøve ut livet innerst i en fjord ved å bo, eksperimentere og lære nye ting i en helt spesiell setting. Gjennom sine prosjekter og sitt opphold kan de tilføre noe til lokalsamfunnet, og være med på å skape et kreativt og spennende lokalmiljø. Det er til en viss grad mulig for forvalterne av et slikt prosjekt å styre hva slags kunstprosjekter og initiativer man ønsker velkommen til et opphold for å sikre at flere parter nyter godt av etableringen av et slikt program. Dette betyr ikke at alle prosjekter som velges ut må være av en slik karakter.

På side 24 finnes eksempler på verktøy som kan brukes for å koble sammen et AiR-program med lokalsamfunnet.

Illustrasjon fra tidlig i prosessen som viser hvordan et atelier kan brukes både til arbeid og utstilling.

En bevisst utvelgelsesprosess

Vanlig praksis når man søker seg til et AiR-opphold er å søke med et prosjekt. Som koordinator for et AiR-program har man mulighet til å prioritere prosjekter som finner det interessant å jobbe med koblinger til lokalsamfunnet og stedet.

Åpent atelier

Ikke alle kunstnere har mulighet eller ønske om å jobbe fram mot en ferdig utstilling på slutten av sitt opphold. Da er det å åpne atelieret for publikum et avslappet alternativ og en enkel måte for folk å få et innblikk i hva kunstneren jobber med under sitt opphold.

Utstilling/Fremvisning

For kunstnere som trives å jobbe opp mot en frist og som har et ønske om å vise frem arbeidet på slutten av oppholdet kan en utstilling eller fremvisning av arbeidet være et godt alternativ, og et spennende tilbud for lokalbefolkningen og tilreisende. Utstillingen kan enten skje på Møllsæter, eller i lokaler nærmere sentrum av Geiranger. Fjordsenteret har utstillingslokaler og mulighet for fremvisning av bilde, lyd og video.

Samarbeid med skolen

Involvering av barn og unge fra stedet i kunstprosjektet er ikke uvanlig for kunstnere på AiR-opphold og kan bidra til å gi kunstneren og publikum nye perspektiver på stedet og kunsten.

Festivaler og kulturarrangementer

Et AiR-program kan bidra til å gi kompetanse og engasjement til å arrangere ulike eventer eller kanskje en festival som viser fram Geiranger, lokalsamfunnet og kulturlivet på stedet.

Illustrasjon fra tidlig i prosessen som viser hvordan besøkende kan oppleve samspillet mellom kunst, arkitektur og natur.

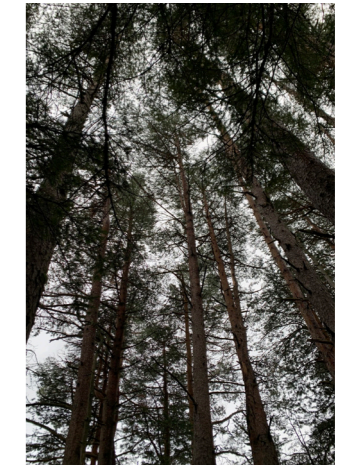
Sammendrag spørreundersøkelse

En del av oppgaven vår går ut på å undersøke hva kunstneren som søker seg til AiR er ute etter, og forventer av et slikt opphold. Hvordan vil de bo, leve og utøve kunstnen sin?

For å få en større forståelse for dette sendte vi ut en spørreundersøkelse til en rekke kunstnere. Vi spurte om deres arbeidsvaner, hva som er et godt sted å arbeide, og tanker rundt og erfaringer med artist in residence-programmet. Vi fikk inn 18 ulike svar, men ved hjelp av noen fellesnevnerne hjalp undersøkelsen oss å bli sikrere på hva kunstnere ønsker fra et slikt program, og å forme prosjektet vårt etter dette.

Ved hjelp av denne undersøkelsen fant vi mange svar på hvordan vi skulle jobbe med ulike deler ved prosjektet. Vi fikk et inntrykk av hvilke ønsker som var felles for de fleste, og hvilke som varierte mer. Dette gjorde oss bedre rustet til å tegne et vellykket prosjekt.

På de følgende sidene finner dere først en oversikt over spørsmålene vi sendte ut med en sammenfatning av svarene vi fikk under hvert spørsmål. På side 38 finner dere mailen vi sendte ut til kunstnerene etterfulgt av intervjuene i sin helhet.

Hvilke behov har du til arbeidsforhold både når det kommer til utstyr og omgivelser?

Krav til arbeidsplassen eller atelieret avhenger av og varierer veldig mellom ulike kunstformer og kunstnere. Det er likevel enkelte faktorer et stort flertall av kunstnerne trekker fram som essensielle for å oppnå gode arbeidsforhold. Det som blir gjentatt flest ganger er privatliv, nok areal, store veggflater og gode lysforhold.

Hva er det viktigste for et godt arbeidsmiljø for deg? Ranger disse; Stor plass, gode lysforhold, stillhet, teknisk utstyr, strøm, vann, ventilasjon, vegger og gulv som tåler røff bruk. (Legg gjerne til mer)

For de fleste kunstnerne som svarte på oppgaven er alle disse punktene viktige. Øverst på listen satte de som oftest stor plass, gode lysforhold, strøm, vann og vegger og gulv som tåler røff bruk. Noen av kunstnerne nevnte kun et par punkter og sa at de kunne tilpasse seg det meste.

Vil du helst jobbe alene eller kan utstyr og/eller arealer deles med andre?

På dette spørsmålet svarer alle bortsett fra en kunstner at de trenger et eget atelier/arbeidsrom for å jobbe konsentrert og uforstyrret. De aller fleste svarer også at de gjerne kan dele utstyr og verksteder så lenge kravet om et privat rom er oppfylt. Det er også et ønske om en mulighet for sosiale møtesteder og fellesskap, gjerne i form av et felles kjøkken eller verksted.

Hvor mye plass trenger du i atelieret?

Nødvendig størrelse på atelieret avhenger veldig av hvilken type arbeid som skal foregå der, men de fleste kunstnerne ønsker et atelier på mellom 20 og 40 kvadratmeter på et slikt opphold. Det blir nevnt at dersom det er gode fellesarealer og verksteder kan det holde med mindre atelierer.

Har du vært på et Artist in Residence-opphold?

Hvis ja, fortell om dine opplevelser. (lengde, arbeidsforhold, boforhold, sosialt) Ble du bedt om å holde en utstilling/åpent atelier eller lignende på slutten av oppholdet?

De fleste kunstnerne i undersøkelsen har vært på ett eller flere AiR-opphold. Kun 3 stk svarte nei på dette spørsmålet.

De fleste oppholdene kunstnerne forteller om har vart i 2-3 mnd. De har vært preget av sosiale arrangementer som middager eller fester for at kunstnerne skal bli kjent med hverandre, og har som regel hatt enten åpent atelier, en utstilling eller en “artist talk” for at kunstnerne skal komme i kontakt med lokalbefolkningen. AiR-opphold på Kunstnersenteret i Dale bli på grunn av bo og arbeidsforholdene flere ganger trukket fram som fantastisk.

Kunne denne typen opphold vært ønskelig for deg i fremtiden?

Hvorfor?

På dette spørsmålet svarer alle kunstnerne at de kunne tenke seg å dra på AiR-opphold i fremtiden. Grunner til dette er at det gir mulighet for konsentrasjon, effektivitet og ro som de ikke kan få hjemme med alle distraksjonene som tilhører hverdagen. Det å møte nye kollegaer og å komme til et nytt sted og får nye impulser og inspirasjon blir også trukket fram som positivt.

Tror du stedet du er på påvirker kunsten du skaper?

Her svarte kunstnerne både ja og nei. Grunner de nevnte for at sted og rom påvirker kunsten er at man får nye impulser og inspirasjon fra stedet man er på, det å komme bort fra hjemmet kan gi økt fokus som igjen påvirker kunsten, og det at rommet man er i med sine fysiske begrensninger påvirker kunsten direkte. De som sier at sted ikke påvirker kunsten mener at det er folk, eller plassen kunsten skal oppleves på som bestemmer utfallet av kunsten.

Hvor lenge kunne du tenke deg å være på et slikt opphold?

Her svarer kunstnerne alt fra to uker til et år, men et svar som går igjen er 1-3 måneder.

Hvordan kunne du tenke deg å bo under et sånt opphold? (Like komfortabelt som hjemme? Mer primitivt/enkelt? Med nærhet til naturen? Urbant eller ruralt?)

Når det kommer til boforhold virker det som om mange søker nærhet til naturen for ro og inspirasjon. De som velger det rurale alternativet sier ofte at de kan bo enkelt så lenge det er komfortabelt nok til at det ikke går ut over arbeidet og nattesøvnen deres. Kunstnerne som heller vil bo urbant uttrykker at de vil ha en noe høyere standard. Det blir nevnt at jo lenger oppholdet er, jo mer komfortabel må bosituasjonen være.

Hvordan stiller du deg til å dele bolig med en eller flere ukjente?

Her svarer de fleste i likhet med på spørsmålet om ateliersituasjon at de trenger et privat rom, men gjerne kan dele fellesarealer med andre. Noen sier at de ikke er villige til å dele noen ting og må ha sin egen enhet grunnet støy, og at det ofte skaper konflikter å bo sammen med andre.

Hvilke av disse funksjonene kunne du delt med andre? Inngangsparti, bod/oppbevaring, kjøkken, spiseplass, soverom, bad/dusj, toalett, oppholdsareal.

De aller fleste kunstnerne sier at de kan dele alt annet enn soverom, men det er et sterkt ønske om privat toalett og bad. De få som stiller seg mer skeptisk til å dele fellesarealer vil kun dele inngangsparti og bod. To stykker svarer at de ikke kunne tenke seg å dele noen funksjoner.

Vil du helst bo og jobbe i samme bygg, eller er det en fordel at disse separeres?

På dette spørsmålet er det ikke uventet mange som ønsker å bo separat fra arbeidsplassen. Både av hensyn til rot og støy, men også den mentale separasjonen av arbeid og fritid. Mange er vant til å bo og jobbe i samme leilighet, og det virker ikke som dette er en stor ulempe selv om det ikke er optimalt.

Ser du mest verdi i å komme til et sted som er spesialisert for din kunstform, eller til et sted som legger til rette for en blanding av kunstnere innenfor ulike kunstformer?

Her svarer de aller fleste at de helst ønsker seg en blanding av ulike kunstformer, og så på dette som spennende og berikende. Mange svarer at de synes det er inspirerende og lærerikt å bli kjent med kunstnere som benytter seg av andre teknikker og uttrykk. Det som blir uttrykt som positivt med å komme til et spesialisert sted handler i stor grad om tilgang til utstyr, men få nevner dette som spesielt viktig.

Under et AiR-opphold, er du interessert i å delta i lokalsamfunnet der du er?

På dette spørsmålet svarte de fleste kunstnerne at de kunne tenke seg å delta i lokalsamfunnet, men hvordan de ønsket å gjøre dette varierte, og enkelte så på det som negativt om dette skulle være et absolutt krav for oppholdet. Noen ville gjerne ha en utstilling mot slutten av oppholdet, eller åpent atelier underveis i prosessen. For andre passet dette dårlig, men de interesserte seg for å holde workshops eller ta i bruk lokale håndverksressurser. Mange så også på det som naturlig å ta del i hverdagslivet på stedet de er - som å gå på konserter, arrangementer, kino og lignende. For noen få var det uaktuelt å koble noe som helst av arbeidet sitt opp mot lokalsamfunnet.

Romprogram

Romprogrammet er bestemt ut i fra samtaler med involverte i prosjektet, kunstnere og personer som driver eller har drevet artist in residence-programmer. Vi har forhørt oss om hva som fungerer godt i eksisterende prosjekter og hva de gjerne skulle ha endret. Mange av de vi har snakket med trekker fram Kunstnarsenteret i Dale som det beste AiR-programmet de har vært på, og at dette er arkitekturen sin fortjeneste. Vi har derfor studert tegningene og romprogrammet til dette prosjektet nøye og brukt det som inspirasjon. Vi begynte med et romslig program som ga kunstnerne ultimate arbeidsforhold slik som på Dale, men valgte å krympe det ned. Dette på grunn av den spesielle situasjonen vi bygger i, og det er viktig å ta hensyn til at prosjektet vårt ligger i Geiranger, og at det medfølger et stort ansvar å bygge i et verdensarvområde. Det man bygger burde ikke være for fremtredende, og vi må passe på at det ikke endrer landskapsbildet drastisk. Vi vil forsøke å sette spor fra moderne tid samtidig som det skal føye seg fint inn i det eksisterende historiske kulturlandskapet i området. Vi har derfor tatt et valg om å benytte oss av mange små, monofunksjonelle bygg slik det tradisjonelt har blitt gjort i området for å oppnå et mindre fremtredende uttrykk som føyer seg mer i situasjonen.

Selv om programmet vårt endte opp med å være omtrent halve størrelsen og ha rom for flere kunstnere enn på Dale var det en god øvelse å begynne med det vi så for oss var de beste arbeidsforholdene man kunne få og deretter redusere størrelsen på prosjektet samtidig som vi forsøkte å bevare de beste kvalitetene ved det. Vi så også på størrelser, romprogram og tegninger av andre eksisterende prosjekter som også har vært førende for det romprogrammet vi til slutt endte opp med.

Bygg

BRA

Tunet

205 m²

Stue

16 m²

Kjøkken + lager og vaskerom

45 m²

Garderobebygg

29 m²

Universelt utformet soveenhet

18 m²

Soveenhet vernemur (2 stk)

12 m²

Soveenhet steinbu (2 stk)

11 m²

Soveenhet stabbur (3 stk)

17 m²

Arbeid

516 m²

Verkstedbygg

265 m²

Atelier - store prosjekt

46 m²

Atelier - lys fra nord

55 m²

Atelier - stillhet og konsentrasjon

20 m²

Atelier - dualen

52 m²

Atelier - framføring

25 m²

Atelier - kontroll av dagslys

16 m²

Atelier - ren og skitten sone

37 m²

Totalt

721 m²

Fullstendig spørreundersøkelse

Hei, vi er to arkitektstudenter fra NTNU som tar masteroppgave denne våren. Vi jobber med å tegne boenheter og arbeidsplasser for kunstnere som ønsker å delta på et Artist in Residence-program i Geiranger. Artist in Residence er et tilbud hvor kunstnere kan komme til et nytt sted der de får bo og jobbe i en kortere tidsperiode. I forbindelse med dette er vi nysgjerrige på hva kunstnere ser på som et godt sted å arbeide, og hvilke tanker, erfaringer og ønsker kunstnere har rundt Artist in Residence-programmer. Vi hadde satt utrolig stor pris på om du kunne tenke deg å svare på vår lille spørreundersøkelse rundt dette temaet!

1. Hvilke behov har du til arbeidsforhold både når det kommer til utstyr og omgivelser?
2. Hva er det viktigste for et godt arbeidsmiljø for deg? Ranger disse; Stor plass, gode lysforhold, stillhet, teknisk utstyr, strøm, vann, ventilasjon, vegger og gulv som tåler røff bruk. (Legg gjerne til mer)
3. Vil du helst jobbe alene eller kan utstyr og/eller arealer deles med andre?
4. Hvor mye plass trenger du i atelieret?
5. Har du vært på et Artist in Residence-opphold?
6. Hvis ja, fortell om dine opplevelser. (lengde, arbeidsforhold, boforhold, sosialt) Ble du bedt om å holde en utstilling/åpent atelier eller lignende på slutten av oppholdet?

7. Kunne denne typen opphold vært ønskelig for deg i fremtiden? Hvorfor?

8. Tror du stedet du er på påvirker kunsten du skaper?

9. Hvor lenge kunne du tenke deg å være på et slikt opphold?

10. Hvordan kunne du tenke deg å bo under et sånt opphold? (Like komfortabelt som hjemme? Mer primitivt/enkelt? Med nærhet til naturen? Urbant eller ruralt?)

11. Hvordan stiller du deg til å dele bolig med en eller flere ukjente?

12. Hvilke av disse funksjonene kunne du delt med andre? Inngangsparti, bod/oppbevaring, kjøkken, spiseplass, soverom, bad/dusj, toalett, oppholdsareal.

13. Vil du helst bo og jobbe i samme bygg, eller er det en fordel at disse separeres?

14. Ser du mest verdi i å komme til et sted som er spesialisert for din kunstform, eller til et sted som legger til rette for en blanding av kunstnere innenfor ulike kunstformer?

15. Under et AiR-opphold, er du interessert i å delta i lokalsamfunnet der du er?

Til kunstnerne som kommer fra Møre og Romsdal stilte vi tilleggsspørsmålet:

16. Kan du fortelle litt om hvordan det står til med kunstmiljøet/tilbudet i Møre og Romsdal?

Edith Lundebrekke

1. Det vil være avhengig av årsaken til oppholdet.
2. Tilgang til stort rom/prosjektrom med god takhøyde, gode dagslysforhold, gjerne fellesverksteder, treverksted, våtrom og rom som tåler røff bruk.
3. Felles utstyr og fellesrom er fint, men ville trenge eget rom/atelier for å jobbe uforstyrret og konsentrert.
4. Dersom det er gode fellesverksteder så kan det holde med mindre atelier.
5. Nei
7. Kommer an på. Kanskje hvis det var knyttet til et oppdrag eller utstilling på stedet/området. Eller at det tilbyr gode fasiliteter som nevnt ovenfor, som ligger til rette for å realisere spesifikke ideer. Eller at det byr på naturmessig forhold, som gir stillhet/ro.
8. Ikke sånn som jeg jobber. Er mer opptatt av å svare på eller forholde meg til stedet som kunsten skal oppleves, i galleriet eller i det offentlige rom.
9. 3-4 uker kanskje. Tror det ville være lenge nok for min del.
10. Gjerne nærhet til naturen. Kan godt være enkelt.
11. Kan godt dele felles funksjoner med andre, men trenger eget rom.
12. Alle unntatt soverom, og gjerne også eget toalett.
13. Det er likegyldig. Helst ikke for lang avstand
14. Ville verdsette et sted med spesialfokus/kompetanse/utstyr
15. Ja, men helst ikke for forpliktende opplegg. Frihet til å jobbe uforstyrret er viktig. Men gjerne en organisert kobling til lokalmiljøet.

Bjørn Bjarre

1. Det viktigste er stillhet og natur. Jeg jobber med tegning og skulptur. Det første krever minimalt av utstyr, det andre maksimalt - noe jeg ikke regner med vil befinne seg ved et AIR.
2. Stillhet. Beliggenhet
3. Alene
4. 20 m2
5. Ja. I Dale <http://www.nkdale.no/> og Linge <http://winterstudio-hansplassen.com/> og Suomenlinna, Helsinki <https://www.hiap.fi/>
6. I Dale var et 3 måneders opphold (veldig fint sted, se link over) Linge var bare to uker og ble avsluttet med utstilling her: <https://www.jugendstilsenteret.no/utstillinger/tidligere-utstillinger/2015/winterstudio-hansplassen-kube-0805-200915>
7. Ja, fordi det er veldig inspirerende, gir arbeidsro og mulighet for fordypning.
8. Helt klart. Det å komme til et nytt sted hvor arbeidet er eneste fokus er veldig produktivt.
9. Alt fra 2 uker til 3 måneder.
10. Alt er aktuelt. Hvis Japan var en mulighet ville jeg vurdert å bo i telt... ;-)
11. Det vill jeg helst unngått.
12. Alt utenom soverom.
13. Fordel med seperat.
14. En blanding.
15. Hvis det kreves ja, men ikke nødvendigvis.

Sol Kjøk

Sol driver et AiR i New York, og vi stilte henne derfor noen spørsmål om dette i tillegg til de som omhandler henne selv som kunstner.

Hva har du inntrykk av at kunstnerene som besøker The Mothership NYC er ute etter ved et sånt opphold?

- Knytte kontakter i det lokale kunstmiljøet.

Er å være en del av lokalsamfunnet og vise fram kunsten sin noe gjestekunstnerne gjør med glede, eller skulle noen heller sett at de fikk være private under hele oppholdet?

- 95 prosent av våre gjestekunstnere er ivrige etter å dele det de driver med. De få som ikke har lyst til å presentere noe, får slippe: We host different types of residencies: Production | Exploration | Micro-Residency | Presentation. Artists-in-residence work on a project and show results or do their research without a fixed outcome.

Hva tenker du er et passende antall kunstnere for å skape en god dynamikk under et AiR-opphold?

- Vi har det grådig fint her på Moderskipet med 5-6 kunstnere ombord til enhver tid og godt besøk av lokale kunstnere på alle arrangementene våre.

1. Det viktigste for meg personlig er å kunne lukke atelierdøra bak meg og vite at jeg ikke vil bli avbrutt av noen mens jeg jobber. Jeg ville ikke vente å finne annet utstyr enn et staffeli og vegger å male på, samt gode lysforhold. Det er viktig at jeg kan høre på musikk mens jeg arbeider.

2. Gode lysforhold, vegger og gulv som tåler røff bruk, strøm, vann, ventilasjon, stor plass, stillhet, teknisk utstyr

3. Jeg vil helt klart være alene mens jeg jobber, men ha mulighet til sosial omgang med kolleger i andre områder på residensstedet. Jeg kan gjerne dele utstyr med andre.

4. Minimum 30 kvadratmeter med god takhøyde, helst mye større.

5. Ja, Temple Bar Gallery and Studios i Dublin.

6. To måneder, separat leilighet i gangavstand fra atelieret. Gode arbeidsforhold med masse naturlig lys og balkong som vendte ut mot elva i bykjernen. Utstilling i galleriet på gateplan, daglig sosial omgang med andre kunstnere i komplekset.

7. Ja, det er alltid en gave å kunne legge bort alle andre daglige oppgaver og bare fokusere på egen kunst og å bli kjent med nye kolleger.

8. Ja. Utgangen på mitt residensopphold i Dublin ble separatutstillingen Book of Swells på Teckningsmuseet i Laholm, som var direkte inspirert av keltisk kunst jeg så og folk jeg møtte der.

9. 1-3 måneder

10. Jeg trenger ikke så mye komfort, enkelt er bra. Jeg ønsker meg ENTEN nærhet til naturen eller plassering midt i en sentral bykjerne med mange kulturtilbud (som her i Brooklyn). Det verste jeg kan tenke meg er midt i mellom, dvs. forstad eller småby.

11. Helt topp, så lenge jeg har minst ett eget rom hvor jeg kan lukke døra når jeg trenger å være aleine.

12. Helt klar for å dele alt utenom soverom og atelier.

13. Det er fordeler og ulemper med begge deler, men jeg liker best at atelieret er i kort gåavstand fra boligen. Det kan gjerne være i en annen etasje i samme bygg.

14. Blanding av kunstnere innenfor ulike kunstformer (som her på Moderskipet)

15. Ja, jeg vil gjerne dele det jeg lager når det er ferdig, men ikke MENS jeg lager det (ikke noe glad i å ta imot atelierbesøk når jeg er midt i prosessen).

Marte Aas

1. Stort, lyst lokale med god takhøyde og masse veggplass.
2. 1. Stor plass 2. Gode lysforhold 3. Strøm 4. Vann 5. Teknisk utstyr 6. Stillhet 7. Ventilasjon 8. vegger og gulv som tåler røff bruk.
3. Vil helst jobbe i eget rom, men utstyr kan deles med andre
4. 30m2 og oppover
5. Ja
6. Har vært 2 måneder på Suomenlinna i Helsinki: Stort atelier, gode boforhold, hyggelig sosialt. Ingen utstilling el på slutten av oppholdet
Og 2 måneder på Cité des Arts International i Paris; Stort atelier, gode boforhold, hyggelig sosialt. Ingen utstilling el på slutten av oppholdet.
7. Ja. Det er givende og inspirerende å bo og jobbe på andre steder i en periode
8. Nei. Men man får selvsagt alltid impulser og inspirasjon av alle ting man ser og opplever.
Så på lang sikt kan stedet påvirke kunsten man lager.
9. Nå som mine barn er i ferd med å bli voksne; 1-3 måneder. Tidligere har det ikke vært mange muligheter for meg å søke eller dra på AirR.
AiR er vanligvis ikke tilrettelagt for kunstnere med barn. Hverken boforhold eller lengde på opphold gjør det mulig å ta med barn på disse stedene.
10. Like komfortabelt som hjemme og urbant. Hvis jeg vil ha mer nærhet til naturen så kan jeg dra på hytta. Det er vanligvis ikke mulig å jobbe godt på «nærhet til naturen-steder».
11. Ikke så veldig positiv
12. Ingen
13. Det spiller ingen rolle
14. En blanding av kunstnere innenfor ulike kunstformer er ofte spennende og berikende

Elida Brenna Linge

1. Eit eige rom, og helst tilgang til straum og internett.
2. 1. vegger og gulv som tåler røff bruk 2. gode lysforhold 3. vann 4. strøm 5. Stor plass 6. stillhet 7. ventilasjon (det er nok å kunne opne eit vindauge)
3. Vil ha tilgang til eit eige rom, men kan godt dele større areal og utstyr med andre i tillegg.
4. 15 kvadratmeter ish.
5. Ja.
6. Alle gongane var det enten ei utstilling eller ope atelier på slutten av opphaldet.
7. Absolutt. Får kome og jobbe på nye plassar, og møte kunstnarkollegaer frå heile verda.
Byggje nettverk.
8. Ja.
9. 2 veker til 2 månader.
10. Sidan eg bur på bygda, er eg minst like interessert i å vere på residency i ein by, men viss naturen er spesiell vil eg gjerne bu med nærleik til naturen. Helst med grunnleggjande fasilitetar som straum, vatn og oppvarming.
11. Det kan eg gjere, men vil helst kunne velje det sjølv. No er det mest interessant med residencies som aksepterer barn/tek imot familiar for min del. Det finst mange av dei, faktisk. Var til dømes like før eg og ei til fekk plass her i november: <http://bibliothekandreaszuest.net/en/residency>. Det fekk vi heldigvis ikkje, hadde ikkje tid.
12. Alt utanom soverom, og kanskje toalett og oppbevaring.
13. Det er faktisk betre når dei separerast, synest eg.

Marthe Elise Stramrud

1. Det avhenger av praksisen min, som stort sett kretser rundt keramikk og dermed arbeid med leire. Dette er en ganske ”grisete” praksis hvor det er en stor fordel med følgende:

Minst 40 kvm stort rom (pluss gjerne mulighet for lagring), Gulv (m/ avlangt sluk) som tåler å bli spylt ned 2-3 ganger i uken, Opplegg for 3-fas strøm for keramikkovnen, Utlufting for keramikkovnen slik at jeg kan arbeide i rommet mens ovnen står på (den slipper ut toksiner fra leire, glasur når den når høye temperaturer, disse må føres ut), Tilgang til vann/vask i rommet eller rett ved siden av. Vasken må ha sedimenteringstank for å unngå at leire og glasurrester etc blir skylt ned i kloakken. Godt lys

2. Dette er nærmest umulig for de ulike tingene dere ramser opp er avhengig av hverandre, men jeg kan gjøre et forsøk: Stor plass, Riktig type strøm (for keramikkovn), Vann, Gode lysforhold, Gulv som tåler røff bruk. Mindre viktig er stillhet, ventilasjon og teknisk utstyr (det siste skaffer man ettersom hva man trenger)

3. Jeg kan dele f.eks våtrom og flyttbart utstyr med andre, men jeg er avhengig av å ha tilgang til et lukket rom så jeg får arbeide i fred.

4. Minst 40 kvm vil jeg tro (med god takhøyde).

5. Jepp, jeg var på Nordisk Kunstnersenter i Dale i Sunnfjord denne høsten.

6. 2 måneder. Der er det ultimate arbeidsforhold. Hver kunstner får sitt eget hus mellom 60-90 kvm (noen kommer som par, familie etc så husene fordeles deretter). Sitt eget atelier på 50 kvm med 5 meter til taket og nordvendt lys. Prosjektet er tegnet av Haga og Grov i ca 1990, og vant Houen pris for arkitektur - så dette kan dere google mer om. Det er i alle fall veldig fint!

Vi ble bedt om å holde ”åpent atelier” ca en gang annenhver måned. Det er et avslappet format, ment for å åpne opp forståelse for kunstnerisk arbeid, samt knytte noen bånd mellom gjester og lokalbefolkning. Om det av ulike grunner ikke passer for den enkelte kunstner å åpne opp atelieret kan man be om å få slippe.

7. Ja. Det gir et særegent fokus å komme bort fra hverdagens små og store forstyrrelser, og være i en boble og arbeide i en periode. Veldig effektivt!

8. Ja

9. For min del er det maks 2 måneder tror jeg, men det avhenger av hvor det ligger. I en større by kunne jeg muligens vært lenger.

10. Komfortabelt (god seng, varme, kjøkken med alle fasiliteter, bad med toalett og dusj etc.).

Det er viktig å vite at det å arbeide med kunst er hvilken som helst jobb, og for å arbeide godt og fokusert må man ha gode bo-forhold.

Det kan godt ligge i et ruralt område, så får man enda bedre fokus. (Men dette er jo veldig person-avhengig).

11. I fare for å høres usosial ut er det også viktig for meg er å helst ikke måtte dele sentrale funksjoner med andre fremmede (altså helst eget bad og kjøkken). Om det deles så bør man ha mulighet for å trekke seg tilbake med f.eks maten man har laget uten at soverommet er eneste ”tilfluktssted”. Altså en liten egen stue eller et soverom som også ha en stue-del.

12. Aller best er å ha sin helt egen sone, hehe, men av bærekraftige hensyn forstår jeg at felles funksjoner er bra, så da tenker jeg:

Inngangsparti, bod/oppbevaring, Kjøkken m/spiseplass (sett at man også har sin egen ”spiseplass” om man vil trekke seg tilbake), Bad/dusj, Toalett

Det er helt sentralt å ha sitt eget private soverom som inneholder et annet oppholdsareal (sofakrok/spisebord e.l.)

13. Bra om de separeres - av praktiske hensyn mtp. rot/gris men også at man mentalt ”går til jobb” (om man så bare går rundt hjørnet)

14. Begge deler takk! he he. Det er jo nydelig å komme til et sted som har alt man trenger, men det er sikkert mer spennende å være et sted hvor menneskene jobber med ulike ting.

15. Nja. Jeg forstår verdien av det, men det aller viktigste for meg er å ha ro og fokus for å jobbe.

Anonym

1. Personlig har jeg ikke behov for så mye utstyr da jeg driver med maleri og tegning. Men det som er viktig for meg er litt store veggflater å henge opp arbeider underveis på, samt godt lys. Veggene bør være glatte slik at ikke struktur slår gjennom hvis jeg for eksempel tegner på papir som henger på veggen.

2. Stor plass: (Minst 20 m²) Viktig, Gode lysforhold: viktig, Stillhet: Viktig forstått som å ha et arbeidsrom som ikke deles med andre, men ellers gjør det ikke noe at det er noe støy i omgivelsene. Teknisk utstyr: Ikke viktig (på nåværende tidspunkt), Strøm, vann: Viktig, Ventilasjon: Ikke så viktig for meg personlig. Vegger/gulv som tåler røff bruk: Viktig

3. Jeg må jobbe alene, men kan ha fellesarealer med utstyr osv.

4. Jeg er vant til å jobbe på 15 m², men større rom ville vært bra.

5. Jeg har vært på Can Serrat, utenfor Barcelona.

6. Jeg var der egentlig før jeg hadde tatt utdanning, for 15 år siden, men jeg bodde der i et halvt år for å jobbe med kunst. Jeg hadde eget soverom, men det var kanskje ikke ideelle arbeidsrom der på den tiden. De som var profesjonelle kunstnere på residency holdt en liten utstilling og artist talk der.

7. Jeg kunne absolutt tenke meg et slikt opphold nå som jeg har et annet utgangspunkt, fordi det å jobbe i andre omgivelser og møte andre kunstnere har potensiale til å gi nye impulser inn i arbeidet.

8. Jeg tror det kan gjøre det, dog ikke nødvendigvis. Det kommer sikkert helt an på stedet. Men bare det å jobbe ennå mer konsentrert enn ellers fordi man er hjemmefra har også en verdi.

9. For min del kunne 2-4 uker vært interessant.

10. Jeg ville hatt eget rom. Ellers ikke så kravstor, tror jeg. Dog vakker arkitektur ville jeg jo selvfølgelig satt pris på. :)

11. Jeg kunne delt bolig, hvis fellesområdet ikke var like ved soverommet (jeg er ingen natterangler og ville ikke likt å ha ”fest” rett utenfor).

12. Jeg kunne delt alt utenom soverom. Men det ville vært fint å ha eget bad.

13. Det tror jeg ikke spiller så stor rolle for min del, så lenge det er stille der man skal sove.

14. Det kan være en blanding.

15. Jeg ville nok fokusert på mitt eget arbeide underveis i oppholdet, men kunne ha arrangert en utstilling i lokalsamfunnet på slutten av oppholdet.

Inga Dalsegg

1. Tilgang på stort staffeli. Godt lys.

2. Starter med det viktigste; gode lysforhold, vann, strøm, gulv som tåler malingsl, god plass, arbeidsro/stillhet, ventilasjon.

+ utslagsvask til å vaske pensler i (ergo en vask som tåler mye malingsl), kokeplate til å koke hudlim, stort bord for å strekke opp lerret, skjære passepartout osv

3. Helst alene. Blir lett distraheret og mister konsentrasjonen med andre folk rundt meg

4. Har et atelier på 50 kvadrat + bad og tekjokken nå, synes det er ypperlig

5. Nei, har vurdert det, men ikke søkt i mangel av noen som kan passe min eldre katt i en lengre periode. Har fått samboer nå så da er det håp, har tenkt en god del på det

7. Absolutt, tror det er sunt med nye impulser, være et annet sted, møte andre folk. Det gir inspirasjon

8. Både ja og nei. Jeg har aldri malt landskap f.eks, så jeg tror ikke nødvendigvis utsikten vil påvirke kunsten jeg skaper. Men jeg tror de nye menneskene og impulsene vil gi meg andre ideer og inspirere til noe nytt

9. Mange opphold jeg har sett er på 3 måneder, for meg har det vært for lenge da jeg har kjæledyr. 3-4 uker kunne ha passet mye bedre for min del.

10. Jeg tenker at for å bli inspirert og skape kan ikke for mye av tiden min gå med på å fryse, ikke få sove fordi sengen er for dårlig, vaske kopper fordi det mangler oppvaskmaskin osv.

Så jeg ønsker absolutt god komfort på kjøkken og bad, behagelig seng. Praktisk og moderne fasiliteter, men det trenger ikke være superfancy.

11. Jeg har bodd på kunstnerhuset i Lofoten, selv om det bare var 4-5 dager ble det ikke lett å sove når noen hadde helt annen døgnrytme, spilte musikk og bråket til tidlig på morgenen.

Mens andre av oss hadde tenkt å jobbe på dagtid. Så for meg er ikke det ønskelig.

12. Ideelt sett kun inngangsparti og bod/oppbevaring

13. Det gjør ingen forskjell

14. Begge deler er greit

15. Så absolutt

Kari Steihaug

1. Jeg tilpasser meg det som er der jeg er. Skal jeg si hva som er viktigst av listen under blir det stillhet og lys, strøm og vann da selvfølgelig.
3. Jeg jobber best i eget studio.
4. Det er variabelt, i mitt eget studio på Hovedøya i Oslo har jeg 55 m2. Når jeg drar på residency er det andre ting som er avgjørende, sted, tid, etc etc. Akkurat Nå er jeg på residency på Nordisk Kunstnersenter i Dale, Sunnfjord, og her har jeg ca 50 m2 og takhøyde på nesten 6, vinduer fra gulv til tak på ene veggen, dette stedet er bygget som residency sted, og virkelgi så fint, dere burde nesten tatt en tur hit! Her føler jeg at jeg har en enorm luksus og jeg vet dette er sjeldent. Så jeg kan ikke svare på hva jeg trenger, for meg er det å dra på residency en samlet vurdering og tanke som favner en totalsituasjon, og hvor jeg er i livet, for meg har selve forflytningen stor verdi, enten det er til et lite rom med stort rom utenfor huset, etc etc.
5. Jeg har vært to ganger på Scandianavisk forening i Roma, der har man bare et rom hver, ikke studio, og et felles kjøkken, der får man opphold på en mnd. Den ene mnd har jeg brukt til å være i Romas alle fantastisk rom, og da har jeg ikke hatt behov for mer enn et rom å sove i. Jeg har også vært 6 mnd på Cite des internationales des Arts i Paris.<https://www.citedesartsparis.net/> Der har Norge 4 enheter på ca 30 m2 hver, med te-kjøkken, sovealkove og et arbeidsrom. Det fungerte også strålende for meg. I tillegg har jeg vært på et to ukers opphold på Vega, og på Madstun. <https://www.madstun.com/>

6. På cite holder man et open studio, det har vi her på Dale også. For meg er det å skulle ha en utstilling klar etter noen få mnd ikke noe bra, å dra på residency er noe annet, det er tid til fordypning, forflytning, nye tanker og nye opplevelser, nye folk. Hvis stedet ønsker det kan man heller komme tilbake med utstilling, eller avtale det individuelt, for noen passer det sikkert med utstilling der og da.
7. Ja, jeg søker meg som dere skjønner på residensy når jeg kan, og nå er jeg et sted i livet hvor jeg kan, så klart...blir det noe i Geiranger så søker jeg!
8. Ja absolutt, på en eller annen måte.
9. Fra en uke til et halvt år, kommer an på hvor langt jeg skal reise osv.
10. Jeg vil gjerne bo enkelt, med nærhet til naturen.
11. Jeg må ha min egen enhet. Klart det kan fungere i blant, men den sjansen tar jeg ikke når jeg skal være et sted for å arbeide.
12. Inngangsparti, bod kan jeg dele.
13. Slik det er her er det separat og det er fint, i Paris bodde og jobbet jeg i samme enhet, det var fint der. Det er summen av hva stedet har å gi, som avgjør, for meg er stillheten her helt fantastisk, skogen, og selvfølgelig at det er 4 andre kunstnere i samme situasjon. Vi tar av og til en tur sammen, lager middag etc, men det sosiale her kan oppstå naturlig og er ikke noe som ligger der som en premiss.
14. Et sted som blander ulike kunstformer er best!
15. Ja til en viss grad når det er opphold av en viss lengde, her har jeg hatt en workshop i Førde i samarbeid med Kulturskolen og eldreuniversitetet. Ellers får vi med oss det som er av konserter, og jeg går på yoga.

Marianne Brekke

1. For og ha et godt arbeidsforhold, trenger jeg kort avstand til arbeidsstedet, gode arbeidsbord/lysforhold.
2. Stor arbeidsplass, gode lysforhold. Strøm vann, ventilasjon stillhet. Vegger og gulv som tåler røff bruk. Teknisk utstyr.
3. Jeg vil helst ha eget arbeidsrom, men deler gjerne teknisk utstyr rom med flere.
4. Jeg trenger et rom som kan være 25 kvm, men optimalt 35 kvm.
5. I 2015 fikk jeg et stipend med opphold i Eidfjord kommune, med opphold og utstillingsplass i galleriet til N.Bergslien. Her bodde jeg i huset til N.Bergslien og brukte verkstedet hans, som arbeidssted.
6. + 8. Slik jeg forstår at et Art in Residence skal være, er et arbeidsted man kan reise til for og videre utvikle nye prosjekter, at man produserer prosjektet der. Eller at stedet skal være til inspirasjon for nye prosjekter og undersøkelser.
7. Kunne veldig gjerne tenke meg et opphold på art in Residence. Særlig med naturen rundt meg, veldig viktig og reise bort fra sine daglige omgivelser for og få nye impulser. Mener at når man tar med seg et prosjekt eller en ide, til nye omgivelser får man sett prosjektet i et annet lys, og den roen og konsentrasjonen man ikke bestandig har hjemme.
9. Jeg synes at lengden på et opphold kan være fra 1-3 måneder. Det hadde vært supert om det kunne være evt. Et prosjektrum el. Galleri rom som man kunne presentere prosjektet i/åpent for publikum.
12. Felles kjøkken, bad, oppholdsrom. Eget rom med seng/ så enkelt som mulig.
14. Synes også at det er viktig at det er flere verksteder med flere kunstner, og gjerne kunstnere som jobber med andre teknikker og uttrykk.

Jon Arne Mogstad

- Jeg driver et artist in residence I Surnadal (2 timer sør for Trondheim), hjemmeside: <https://www.surnadalbillag.com>
2. + 3. Det er veldig individuelt hva man ønsker, jeg vil si at alle de punktene dere lister opp er viktige. Det er jo mange unge kunstnere som drar rundt på residency, og de er kanskje mer villige til å dele plass, men min erfaring er at de fleste vil ha en plass som er sin.
  4. Jeg jobber med store malerier og trenger mye plass. Atelieret mitt er ca 80 m2, men det går fint med noe ned til 30 m2.
  5. + 6. Jeg har selv vært på et ett års opphold på PS 1 i New York. Der hadde jeg et stort tidligere klasserom for meg selv. Vi hadde Open Studios, og en stor fellesutstilling. Det var kunstnere fra hele verden der, men jeg hadde ikke veldig mye kontakt med de andre.
  8. De fleste tar seg nok påvirke av stedet, og mange gjør stedsspesifikke arbeider.
  9. De fleste som kommer hit er her mellom 2 uker og en måned.
  10. Vil jo tro at dersom det dreier seg om Geiranger så er det vel naturen mer enn det urbane som trekker folk.
  11. Hos oss må kunstnerne dele alt, og det går helt fint. Men dersom man vil tiltrekke seg de store stjernene er det nok bra med litt privatliv. Vi har hatt kunstnere fra mange land og alle har vært meget godt fornøyd. Vi har stor plass og en god del utstyr for å bygge ting. Meget gode videoprojektorer og noe lydutstyr.

Heidi Rognskog Mella

1. Atelier med høyde under taket og godt dagslys. Store flater og lyst rom som ikke påvirker arbeidet. Gulv som er enkel å rengjøre - Industrielt - Gulv som kan spyles og med sluk er ideelt.
2. Stor plass, Vegger og gulv som tåler røff bruk, Tilgang til vann, Lufting, Utgang til uterom på samme plan. Kan jobbe ute og inne, Store dører for å transportere kunst og materiale i stort format inn og ut, Gjerne traller og mekanismer for å flytte tyngre ting. Snekkerverksted, Tilgang til materiale (lokalt næringsliv)
3. Gjerne dele med andre. Fleksible skyuvevegger er smart løsning for å skjerme ved behov. Gjerne vegger på hjul som kan flyttes rund og man kan enkelt endre og tilpasse
4. Minimum 40 m2 (jobbe med store formater og skulptur)
5. Kortere opphold i Skagaströnd på Island og i Berlevåg (festivalkunstner med atelier og bolig). Har også vært på besøk i PS1 NY og Roma (Circolo Scandinavo). Jeg har også drevet Samvirke galleri og gjesteatelier i fem år ved fiskeværet Veiholmen Smøla Kommune.
6. Har gjennomført og invitert / samarbeidet med Rafhnildur som startet Skagaströnd. Hun hadde en brukerundersøkelse. Tilbakemeldingen var ”Det viktigste er en god pute og en god kniv!» fra sine gjestekunstnere
7. Ja. Fordypning - interessert i stedet. Lager stedsspesifik kunst og kunne tenke meg opphold ved eksempelvis Svalbard. Opphold ved Færøyene og tilsvarende øyer og steder ved kyst og hav.
8. Ubetinget - det er slik jeg ofte jobber
9. Alt fra en måned til tre måneder
10. Ruralt - lokalt, enkelt med ryddig og stilig. Gjerne nær natur. Urbant er ikke viktig
11. Det går greit men må ha eget soverom.
12. Inngangsparti, kjøkken, oppbevaring, spiseplass, oppholdsareal.
13. Går greit å jobbe i samme bygg og felles verksteder
14. Blanding av kunstformer er helt ok.
15. Ja - jeg har initiert prosjekter hvor kunstnere jobber på fiskeværet og fått tilgang til lokale ressurser, om det er fiskere, snekkere, lokal kunnskap etc.

Solveig Øksendal

1. Jeg arbeider hovedsakelig med tegning som gjør at jeg ikke er så avhengig av verksteder og utstyr, men jeg arbeider i store format så jeg trenger både store veggflater og litt avstand slik at jeg kan flytte meg bakover for å se helheten av arbeidet mens jeg holder på. Innimellom har jeg også bruk for utstyr av diverse art, men da kunne det holdt med et felles verksted i nærheten som jeg kan benytte meg av. Treverksted burde man i hvert fall ha i tillegg.
2. Gode lysforhold, strøm, vann og internett ettersom jeg bruker google hele tiden når jeg arbeider - er avgjørende for at jeg skal kunne arbeide. Mitt daglige atelier er veldig lite, så jeg får til å arbeide på et mindre rom, men det er helt klart litt hemmende for hva jeg kan gjøre. For tiden har jeg to atelierer, der jeg arbeider med skulptur og akvarellmaleri på det ene - og kun de store blyant tegningene på det andre. På det ene atelieret har jeg bord, stol og masse utstyr (/rot.) På det andre er det kun blyanter, viskelær, store papirruller og stiftmaskin til å henge opp de store arkene på veggflatene sånn at jeg kan arbeide med tegningene rett på vegg.
3. Jeg vil helst jobbe alene på mitt eget rom, gjerne et avlukke som bare er mitt og så kan jeg fint dele verksted og større grovarbeids-arealer med andre. Men jeg trenger et sted der jeg kan lukke døra å arbeide med utprøvinger og konsentrert arbeid helt alene. For meg er dette viktig for den kreative prosessen. Jeg setter samtidig veldig stor pris på et felles areal, felles kjøkken, verksted osv. slik at man kan ha rom for begge deler. Både gode samtaler mellom kollegaer, og konsentrert egenarbeid der du føler deg fri til stadig utprøving uten at noen ser deg over skulderen.
4. Mine nåværende atelier er ganske små, henholdsvis 8 kvm og 11 kvm. Jeg skulle helt klart ønske at jeg hadde et på minst 20 kvm, selvfølgelig også gjerne større. For meg er plass egentlig ganske viktig selv om jeg får til også å arbeide på mindre plass. Det har en helt klar innvirkning på hvordan jeg arbeider.
5. Ja, på Nordisk Kunstnarsenter Dale. Det var fantastisk.

6. Jeg hadde ett opphold på tre måneder, det trengtes for å virkelig komme inn i arbeidsflowen på et slikt stille sted som det Dale i Sunnfjord er. Det er 5 arkitekttegnede boliger av litt forskjellige størrelser (slik at folk med eventuell familie kan ha dem med, eller man kan få besøk) og 5 tilhørende atelierer. De er store med ca. 5 meter under taket og store vinduer på en åsside over det lokale sentrum. De pleier å ha åpent atelierer der de inviterer bygda. Fordi man bor og jobber så øde var det fint å skape noe sosialt med oss som var der samtidig, det var både folk fra Norge og resten av verden, vi hadde felles middag og ”fest” hver fredag og kunne jobbe konsentrert alene resten av tiden noe jeg satte stor pris på. Det gir en mulighet til å knytte kontakter og nettverk utenfor den lille kunstklikken man selv virker innenfor til daglig.

7. Helt klart. Det er et privilegium og kunne få lang tid utenfor dagligdagse distraheringer på hjemmebane som feks ”pengejobben” osv.

8. Helt klart her også. Rommet jeg er i påvirker hvordan jeg tenker rett og slett, en slags direkte påvirkning. Jeg som alltid har hatt behov for å arbeide kjempestort begynte for første gang å jobbe i små format på 30 x 30cm da jeg hadde dette store atelieret på 55 kvm med 5 meter under taket. Samtidig som jeg lagde den største tegningen jeg hadde laget til da. Jeg kunne også arbeide med flere ting på en gang i samme rom, de forskjellige arbeidene virket på hverandre på en annen måte enn jeg var vant til, jeg har lengta etter stort atelier igjen helt siden den gang.

9. Jeg synes man minimum trenger 3 måneder, det er noe med at det tar tid å komme inn i arbeidsrytmen når man er på et sånt øde, nytt sted som dette i alle fall. MEN det kommer helt an på økonomien. På Dale fikk man reisestøtte og månedslønn på ca. 10 000,- Det gjorde at det i det hele tatt var mulig å være borte fra pengejobb og leilighet (som man leide ut) hjemme. Hadde oppholdet vært betalt godt ville jeg ønsket meg mellom 3-6 måneder på et slikt. Ellers tenker jeg minimum 1 måned.

10. Enkelt er greit, men jeg syntes hyttene på NKDale var ideelle, de hadde det man trengte og var enkle å holde rene. Fordi jeg er et bymenneske var jeg litt skeptisk på det å skulle bo tre måneder på et så stille sted, men det ga en viss ro til arbeidet som virkelig var fint. Siden jeg ikke har lappen var det likevel greit at det ikke var altfor langt å gå til butikk osv. Jeg kunne for så vidt både tenke meg et by- og natur-residensy igjen. Begge deler er fint på

forskjellige måter. (Men helt øde kunne det ikke vært, man måtte kunne få levert utstyr man bestiller fra feks. KEM på døra osv. Og fått tak i matvarer ol. til fots.)

11. Igjen er virkelig NKDale ideelt, men så lenge man har et privat soverom kunne det gått an å dele bolig med flere. Det er tross alt veldig hyggelig å lage middag sammen osv. Det gjør jo noe med det sosiale utbyttet som kan være en fin ting på sånne opphold som kan bli ganske ensomme.

12. Inngangsparti, bod, kjøkken, spiseplass, oppholdsareal. Også do og dusj, selvom det er veldig deilig å ha sitt eget. Soverom ville jeg blitt stresset av å måtte dele og det er kjipt når en skal være et sted for å få til å jobbe ordentlig.

13. Det har ikke så mye å si så lenge det er i lett gå avstand, men det er fint med en liten tur til arbeidsplassen for på den måten også lettere ”flytte seg mentalt” om dere skjønner.

14. Jeg tror jeg ville likt at man kom til et sted der det spesifikt er billedkunstnere som arbeider, men at det innenfor billedkunsten var mennesker som arbeidet med masse forskjellige typer kunstuttrykk. Om man tenker å blande det ville jeg likt at det i så fall var et skille mellom 5 plasser for billedkunstnere, 5 plasser for dansekunstnere og 5 plasser for forfattere (om dere skjønner). Det kan jo også være man kan få noe utbytte på tvers av fag, men jeg ville satt pris på at det var plasser satt av spesifikt for billedkunstnere. Om de billedkunstnerne jobber med tegning, foto, maleri, performance eller skulptur og i hvilken tematikk har ingenting å si. Fint med noen som kunne utfordret og kanskje bidratt til hverandres kunstnerskap dog, man lærer jo ofte mye av hverandres interesser.

15. Ja, det kunne jeg sikkert gjort. Jeg synes det er kjedelig der stedet ber om å ”få et kunstverk” eller noe i den dur i retur, det er mye finere når ting er åpent og man kan bidra på forskjellige måter. Kanskje har kunstnerne lyst til å holde selvpresentasjoner for lokalsamfunnet, kanskje vil man arrangere en filmkveld eller en liten utstilling, kanskje inviterer man inn den lokale skolen til kurs eller workshop.

Men man skal huske på at kunstnere er ofte allerede i vanskelige økonomiske situasjoner, jeg synes man skal tenke på det når man ber kunstnerne ’gi noe igjen’ for å være på et opphold der de faktisk gjør jobben sin. Det kan likevel være veldig fint med en meningsutveksling mellom den lokale befolkningen og de tilreisende kunstnerne for begge parter.

Vilde Løwenborg Blom

1. Jeg har ofte behov for tilgang på vann og en utslagsvask, strøm, nok plass til å kunne jobbe sølete i en del av rommet (gips, leire, sukkerkliss) og med renere ting i en annen del av rommet (arbeid på pcen, tegne, tenke), uten å måtte rydde og vaske bort det man jobber med etter hver arbeidsøkt. Gjerne med arbeidsbord og stol i hver 'sone'. Jeg må ikke ha godt/naturlig lys, men jeg syntes det øker kvaliteten på arbeidsmiljøet.
2. strøm, stor plass, vann, vegger og gulv som tåler røff bruk, gode lysforhold, stillhet, teknisk, utstyr, ventilasjon
3. Jeg vil helst ha muligheten til å ha et eget arbeidsrom med en dør som kan lukkes, men kan godt dele utstyr og for eksempel verksted/prosjektrom med andre.
4. Gjerne rundt 20 kvm.
5. Ja, én gang på SÍM residency, Reykjavik, Island.
6. Jeg var på ett én måneds opphold på SÍM. Der hadde vi hvert vårt soverom, men delte kjøkken, bad og stue. Vi var rundt 10 kunstnere. Noen hadde egne atelier, men jeg delte atelier med to andre kunstnere. Dette rommet var også et gjennomgangsområde for å komme til flere av de andre rommene, så det var ikke det beste stedet å få ro. Residencien koster penger, og det er derfor dyrere å ha et eget atelier enn å dele med andre. Jeg opplevde oppholdet her som veldig sosialt, og vi var flere som sammen dro på road trips under oppholdet. På begynnelsen av oppholdet holdt alle en presentasjon av sitt kunstnerskap, og på slutten av oppholdet hadde vi en gruppeutstilling med prosessarbeider fra oppholdet i et galleri residencien disponerer.
7. Ja, absolutt. Men jeg hadde da valgt å ha et eget atelier. Jeg trivdes utrolig godt med å møte og bo med kunstnere i forskjellige aldre/situasjoner/fra andre land. Oppholdet ga en ny input, som jeg gjerne vil ha mulighet til å oppleve igjen.
8. Jeg tror ikke min kunstneriske praksis er den som påvirkes mest av stedet jeg er på. Men jeg påvirkes nok noe. Jeg jobber en del med materialutforskning, og inspireres også en del av mennesker, relasjoner og det indre. Jeg tror derfor at det som påvirker kunsten min ofte kan være menneskene på stedet.

9. Gjerne fra to måneder til ett år.

10. Jo lengre oppholdet er, jo mer komfortabelt ønsker jeg å bo. Jeg tror dog ikke jeg er så kresen. Nå bor jeg i en eldre og kald leilighet, uten oppvaskmaskin, som jeg synes fungerer bra. Jeg kan både tenke meg et urbant og ruralt opphold. Hittil har jeg bare vært på residency i Reykjavik, og skal senere i år til Trondheim, som jo er urbane steder. Jeg kan tenke meg at et opphold på et mer ruralt sted vil gjøre det enklere å konsentrere seg på arbeidet, kanskje med færre distraksjoner. Nærhet til naturen vil jeg gjerne ha for ro og avkobling, men det er ikke viktig for arbeidet mitt, i hvert fall ikke for øyeblikket.

11. Jeg syntes det kan være greit å bo med ukjente mennesker. Jeg syntes det å være så tett på hverandre ofte gjør at man raskere blir kjent, noe som kan være bra på et sted der man ikke kjenner noen.

12. Jeg kan helt klart dele inngangsparti og bod/oppbavaring. Jeg kan også dele kjøkken, spiseplass, bad/dusj, toalett og oppholdsrom med andre, men det kommer an på hvor langt oppholdet er, og hvor mange man skal dele med. Under ett kort opphold på 1 til to måneder er jeg mer åpen på å dele et større areal med andre. Men under et lengre opphold på tre måneder og lengre vil jeg nok ha mer egen plass som kjøkken og bad.

13. Det har ikke så mye å si for meg, men jeg synes det kan være bra å bo og jobbe i separate bygg, slik at man kommer seg en tur ut og trer inn i en 'arbeidssone' når man skal jobbe.

14. Jeg er usikker på om jeg foretrekker det ene eller det andre mer. Residencien i Reykjavik var ikke spesialisert på en kunstform, og det var lærerikt å møte kunstnere som jobber på andre måter. Men det høres også interessant ut å komme til et sted som er spesialisert. Her har jeg ikke et klart svar.

15. Ja, det er jeg. Kanskje ved å holde en workshop for barn og unge for eksempel.

Merete Joelsen Aune

1. Mine behov knyttet til arbeidsforhold krever ikke så mye utstyr, men et eget rom med godt med gulvplass, ledige vegger, et stort arbeidsbord og gjerne en grafikkpresse. Jeg er avhengig av gode lysforhold og store vinduer. Jeg må ha et eget arbeidsværelse, men atelieret kan være i et atelierfelleskap hvor man deler på kjøkken og andre fellesarealer.
2. Gode lysforhold, Stillhet, Strøm, Stor plass, Vann, Vegger og gulv som tåler røff bruk, Teknisk utstyr, Ventilasjon
3. Jeg arbeider helst alene, men spesialisert utstyr kan jeg eventuelt dele i et eget felles verksted.
4. Per dags dato har jeg et atelier på 12 kvadratmeter, og det er altfor lite. En mer hensiktsmessig arbeidsplass for meg ville vært nærmere 25- 30 kvadratmeter. For en midlertidig residence-opphold vil jeg kunne klare meg på mindre plass.
5. Nei.
7. Ja, jeg ønsker å søke om artist in residence-opphold i fremtiden fordi jeg tenker at et slikt konsentrert opphold vil kunne åpne opp for noe i kunsten min.
8. Ja.
9. Alt fra en uke til tre måneder.
10. Litt enklere enn hjemme, men komfortabelt. Jeg er interessert i både urbane og mer landlige steder, og tror ulike steder kan gi ulike impulser til kunsten min.
11. Jeg vil bo alene.
12. Inngangsparti, bod/oppbevaring, kjøkken.
13. Jeg vil gjerne bo og jobbe i samme bygg.
14. Jeg ser verdi i begge alternativene. Og har planer om å søke meg både til et sted som er spesialisert for min kunstform og til et sted som legger til rette for en blanding av kunstformer.
15. Det kommer an på hva som menes med å delta i lokalsamfunnet. Jeg ville være interessert i for eksempel å holde en utstilling eller åpent atelier.

Brit Dyrnes

1. Behov for egnet verktøy som jeg ikke trenger å ta med selv. Eks keramisk ovn, dreieskive, - jeg er keramiker...Som kunsthåndverker og med disiplin keramiker må det være egnet permanent utstyr...
2. Plass..stort arbeidsbord, kavaletter, nok strøm, teknisk utstyr som dreieskive , keramikk ovn, avtrekk, vann, eget gipsrom (leire og gips må ikke være i samme rom, avlastningsplass som hyller, gulv og arbeidsbord/hyller som tåler vann/rengjøring..
3. Fellesverksted for teknisk utstyr, men også et studio separat..
4. Selv har jeg verksted på 150 m2, men til artist in residence kan ca 30m2 være ok
5. Ja - i Bayern i Tyskland- Schwandorf..
6. Det var egne små hus - med vask, godt lys, arbeidbord, arbeid stol , en god-stol, radio, hage... godt uteområde... Benk langs hele den ene veggen...
- Det var eget hus til overnatting; ganske små rom med felles stue, bibliotek, kjøkken, vaskerom med vaskemaskiner/tørketrommel, og vaskeutstyr for gulv etc..
7. Ja - hyggelig å treffe andre kollegaer fra inn og utland..
8. Ja - omgivelser er en viktig del av mitt kunstnerskap....
9. 6 uker....
10. se beskrivelse jeg har skissert...
11. Ingen problem
12. Viktig er er eget soverom med bad og do
13. Separat , men nære hverandre..
14. Begge deler..
15. Ja- Et visnings sted/ prosjekt rom for diskusjoner og events.

Magnhild Opdøl

1. + 2. + 3. + 4. Plass er viktig, men det behøver ikke være så stort for min egen del. Det er få som jobber veldig stort, og da kan jo ett felles verksted med utstyr til tre/metall osv være et alternativ for større prosjekter. Godt lys er ekstremt viktig, lamper som kan settes opp rundt arbeidsplass er best for min del, samt godt overlys. Stillhet er veldig viktig. Støy fra andre er forstyrrende, og det er ikke morsomt å måtte lytte til andres musikk gjennom en vegg. Det blir lett en konkurranse. En del kunstnere forstår ikke at det er en arbeidsplass, og vil bare høre på musikk og slappe av. Det er lite effektivt, og plagsomt for andre. Og litt egoistisk kanskje...det er jo en jobb med andre som jobber rundt. Men det beste er isolering, eller avstand. Vann, strøm og internett(godt) er vel en selvfølge. Samt det andre dere nevner.

5. Jeg har gjort en del Artist in residence opphold, Firestation, Dublin, Tony O'Malley, Kilkenny, Cité, Paris, Konstepidemin, Gøteborg, Ringsveien, Lillehammer, Kunstparken, Risør og noen andre (info på min webside).

6. Noen ganger har jeg holdt utstilling i enden av et opphold, noen ganger har det blitt arrangert studio visits, andre ganger ikke noe. Noen er betalt, noen gratis, noen betaler man for (men det er ikke jeg interessert i). Ett opphold skal gjøre det mulig å jobbe uten stress, uten de vanlige faktorene som stjeler tid, syns jeg.

9. Selv ønsker jeg bare lengre opphold, helst minst ett år. Igjen så blir det ferieaktig med helt korte opphold for min del. Kunst tar tid, og det å komme inn i det på ett nytt sted tar også tid. F.eks i Paris oppfordrer de til å bruke noen måneder på å "settle in". Det er kanskje litt lenge, men sier noe om hvordan det er å flytte med seg en praksis, og komme igang.

10. Jeg vil ha eget og privat studio og alt som har med boende å gjøre, noe alle jeg har vært på har. Jeg skal jo leve mitt liv, og om det skal deles med fremmede blir det bare en slags ferie/camp, og vanskelig å fokusere på jobb.

11. + 12. Jeg ønsker ikke å dele noen funksjoner med noen andre. Det blir lett konflikt!

Samtidig så ønsker jeg å jobbe og leve mitt liv slik jeg vil. Ett felles "bibliotek" med mulighet for

å lese, treffes, drikke kaffe, kan være kjekt, men ikke nødvendig. Etter min erfaring blir det lite brukt, da folk lever sine liv og har mye å gjøre. Og så inviteres det også til middager eller noen øl på rundgang ofte, og da er det jo frivillige møter, samt etter jobb. Og de som vil kan være med, men må ikke når det ikke passer.

13. Om jeg bor og jobber i samme bygge er ikke så nøye for meg. De fleste steder jobber jeg i samme "rom", eller de fleste steder er som en lejlighet, der hovedrommet er studio, så kan man ha ett lite kjøkken, bad, soverom og gang og/eller bod. Det funker veldig bra.

14. Stedet trenger ikke å være tilrettelagt for min form for arbeid, jeg jobber med mye forskjellig, og krever ikke at en residency tilrettelegger for det. Hvis noe skal produseres, så reiser jeg til f.eks ett støperi, for det arbeidet. Innkjøp og vedlikehold av mye dyrt utstyr, og personell som kan jobbe med det virker som en unødvendig utgift. De fleste har jo det utstyret de trenger, men trenger tid og plass for å få laget arbeidet, og tid til research og alt. Det er penger som stort sett er problemet som skal løses. Grunnen til at jeg søker på residensier er at jeg ikke kan få lån, eller har fast inntekt, og tjener lite, og har derfor behov for et sted å bo, og jobbe. Og jeg har inntrykk av at det er det samme for de flest som gjør det. Kjøpe seg tid og plass.

15. Jeg er nok ikke kunstner for å delta i lokalsamfunnet. Eller, selvsagt vil jeg delta, gå på bar, spise mat, gå på kino/konsert og så videre. Men jeg tenker at dere kanskje mener at jeg skal "gi tilbake" ved å ha kurs, åpent atelier, barnegreier osv, og det er jeg ikke så interessert i. Det er jo en helt annen jobb enn den jeg forsøker å gjøre, og blir en stor distraksjon og avbrudd i arbeidet. Det er rart, men jeg tror det bare er kunstnere som blir bedt om å slippe folk inn på sin arbeidsplass, eller vise fram det de gjør, midt i en prosess. For de som er interessert, så er det flott, men jeg steiler litt når det er et krav til en søknad, noe det dessverre ofte er.

Jeg høres kanskje egoistisk ut, men jeg ønsker bare en fin hverdag der jeg har tid og plass til å jobbe med mitt prosjekt. Og frihet til å leve mitt privatliv når jeg har fri. Som folk flest tenker jeg

Trude Westby Nordmark

1. Siden jeg jobber hovedsakelig med leire må jeg ha tilgang til keramikkovn, materialer som leire, glasurer, arbeidsbord helst punktavsug for håndtering av støv ved pussing, men det er ikke et must, det må da være mulig å luften eventuelt jobbe ute.
2. Stor plass Ja gjerne, gode lysforhold. Ja gjerne, stillhet. Ja men gjerne flere kunstnere man kan henge med når man ikke jobber, teknisk utstyr, strøm Ja, vann Ja, ventilasjon Ja men går uten, vegger og gulv som tåler røff bruk Ja gjerne.
3. Jeg vil helst ha et eget atelier/plass, men kan fint dele utstyr med andre.
4. Helst 16-20m²
5. Ja flere
6. Japan 3 mnd Bodde på et lite rom i tilknytning til atelieret som jeg delte med andre. Felles middager hver dag. Rulerte på å lage mat. Dette er en form for residence jeg liker godt, Kina 3 uker bodde på hotell. Arbeidet sammen med andre kunstnere fra hele verden på en fabrikk. Hvert sitt område, forelesninger, felles events på kvelden, Afrika 3 uker hotell med flere andre norske kunstnere, jobbet på en skole med mange rom sammen med afrikanske kunstnere, felles turer i området. Felles middager.
7. Ja, jeg drar til Kina, jingdezhen nå i September. Konsentrasjon og egenutvikling er ord jeg tenker på i forbindelse med residency.
8. Ja det tror jeg og håper jeg. Hvis ikke så kunne jeg like gjerne vært hjemme på atelieret.
9. En til 3 mnd
10. Enkelt er greit så lenge jeg hverken svette i hjel eller fryser i hjel. Helst med nærhet til naturen, men sykkelavstand til sivilisasjonen og lokalbefolkningen.
11. Kan dele bolig men ikke rom. Man trenger pause fra sosialiseringen.
12. Inngangsparti Ja, bod/oppbevaring Ja, kjøkken Ja, spiseplass Ja, soverom Nei, bad/dusj/toalett nei helst ikke men det går, oppholdsareal Ja.
13. Helst separert, men gjerne i et bygg med kort gåavstand til.
14. Jeg jobber med et materiale som krever litt utstyr så det er sjelden at det er åpent for andre kunstnere med andre materialer der, men jeg hadde likt at det var mer blandet med ulike kunstformer.
15. Ja det ser jeg ikke bort fra

Kilder

Arkitektur N (2017. 22.desember) Fordypningsrommet Fleinvær Røft og værbit. Hentet 13.02.20 fra <https://arkitektur-n.no/prosjekter/fordypningsrommet-fleinvær> Publisert på nett 22. desember 2017. Opprinnelig publisert i Arkitektur N nr. 6–2017.

Kunstresidenser i Norge (202) Hentet 12.02.2020 fra <https://www.artistinresidence.no/>

Eriksen, A. H. (2014, oktober) Paola Angelini:Regio Landskapet. Hentet 16.02.2020 fra <http://risekult.com/visual-arts/paola-angelini-regio-landskapet>

Haugsevje, Å. D., Kleppe, B., Heian, M. T. (2014) *Atelierundersøkelsen* (TF-rapport nr: 337) Hentet 25.01.2020 fra <https://openarchive.usn.no/usn-xmlui/bitstream/handle/11250/2439558/2473.pdf?sequence=2&isAllowed=y> (Haugsevje, Kleppe, Heian, 2014)

Resartis. (2020) Hentet 12.02.2020 fra <https://resartis.org/global-network-arts-residency-centres/definition-arts-residencies/>

Transartists (2020) Hentet 12.02.2020 fra <https://www.transartists.org/about-residencies>